ఆశాకిరణం

బాలగంగాధర తిలక్

వెంకటేశ్వర్లు తిరిగి తిరిగి ఒంటి గంటు దాటాక యింటికి వచ్చాడు. అతనికి బియ్యం దొరకలేదు. ఇంకదొరకవనీ తాను సంపాదించలేననీ తెలిసికూడా ఉత్తరించేవాడు ...వెర్రిగా పిచ్చిగా అలా తిరిగాడు. ఆకలీ, నిస్పృహా, శీతాకాలపు మధ్యాహ్నపు ఎండా-మూడూ అతన్ని విమూర్ఛిణ్ని చేశాయి. ఆఖరికి ఓ బియ్యం కొట్టుకు వెళ్ళాడు. యాచించాలని అతని ఉద్దేశ్యం. కాని 'బస్తాఎంత?' అని అడిగాడు. షావుకారు యితని వెర్రివాలకాన్ని చూసి ఓ క్షణం సందేహించి 'ఎనభైమూపాయలు' అన్నాడు,

'ఓహో' అని వెనక్కి తిరిగాడు వెంకటేశ్వర్లు. దారిలో సత్రం అరుగు మీద కూర్చున్నాడు కాస్సేపు. బిచ్చి వాళ్ళు కుండల్లో అన్నం వండుకుంటు న్నారు. వాళ్ళకేసి ఆశగా ఈర్ష్యగా చూశాడు. అతనికి తెలియకుండా కళ్ళు వర్షాయి. చిన్నప్పుడు ఏడిస్తే అమ్మా నాన్నా ఓదార్చేవారు. ఇప్పుడు శూన్యం ఎదురుంది. పిల్లలు తెల్లబోయి చూశారు. అతను ఆకలికి ఏడవలేదు. బియ్యం దొరక లేదని ఏడవలేదు. అతను నిస్సహాయుడై ఏడ్చాడు. అతని ఏడుపుకి బలంలేదు. గుండెల్ని గాలినీ చీల్చుకుని కొండలలో ప్రతిధ్వనించే ఆక్రోశంకాదు. బురదలో ఉన్న నావపాము మీదఅడుగు వేసినప్పుడు ఆ నావ పాము గిలగిలలాడి నీరసంగా నిశ్శబ్దంగా చచ్చిపోవడంలాంటి ఏడుపు. అసమర్థుడి అసహ్యమైన ఏడుపు.

కళ్ళు తుడుచుకుని అలా అలా నడిచి వంతెనదాటి కాలవ వొడ్డున కొంత దూరం నడిచి మళ్ళీ వెనక్కి తిరిగి ఊళ్ళోకి అక్కడనుంచి తిన్నగా యింటికి వచ్చాడు. భయం భయంగా యింట్లో అడుగు పెట్టాడు. వీళ్ళందరికీ ఏమని చెప్పడం? వీళ్ళందరూ - పెళ్ళామూ అయిదుగురు పిల్లలూ ఏ ఆకలివల్లనో చచ్చిపోం పడి ఉంటే అతనికి ధైర్యమూ కులాసా కలిగేది. వాళ్ళు బియ్యం తేలేదేమని అడగరు.

నిందాగర్భంగా కసిగా దీనంగా తన కేసి చూడరు. కాని వాళ్ళలాగ వచ్చి పోలేదు. నడవలో నేలమీద భార్యకొంగు పరచుకొని వుంది. ఇతను రాగానే కళ్ళు తెరచి శూన్యంగా చూసి మళ్లీ మూసు కుంది. 'అమ్మ' అనుకుని గదిలోకి వెళ్ళ బోయాడు. పెద్దకూతురు జయ గోడ నానుకుని వొళ్ళో చంటివాణ్ణి వేసుకుని కూర్చుంది. ఆమె వాసాలకేసి చూస్తోంది తడిలేని పెదవులతో. తక్కిన పిల లెక్కడ ఉన్నారో కనపడటంలేదు. వెంకటేశ్వర్లు కూతురుకి కనబడకుండా పెరట్లోకి వెళ్ళాడు. నూతిలోంచి నీళ్ళు తీసుకొని కాళ్ళూ ముఖమూ కడుక్కొని బాదం చెట్టుకింద చతికిలపడ్డాడు.

అతనికి ఒంట్లో నీరసం ఎక్కువవు తూన్నట్టనిపించింది. ఒక క్షణం మాత్రం నుయ్యీ, బాదంచెట్టూ, చెట్టుమీద కాకి గుండ్రంగా తిరిగాయి. అలాగే ఎండు టాకులమీద నడుం వాల్చాడు. అతనికి ఒళ్ళు బిగుసుకు పోతున్నట్టూ, చచ్చిపోతు న్నట్టు అనిపించింది. భయం వేసింది.

చచ్చిపోవాలన్న ఆలోచన అతనికి చాలా సార్లు కలిగింది. కాని యిలాగ వార్నింగ్ లేకుండా చచ్చిపోవడంకూడా చాతకాని వాని పని అనిపించింది. "నేను వెధవని, వెధవన్నర వెధవని, చచ్చువెధవని" అనుకున్నాడు. అతనికి కళ్ళమ్మట బొటబొట నీళ్లు కారాయి. "బాబూ పేదవాణ్ణి. రెండు రోజుల్నుంచి తిండిలేదు. కొద్దిగా బియ్యం ఇప్పించండి. బాబూ కరుణించండి, అని బియ్యం కొట్టువాణ్ణి వేడుకుంటే యిచ్చేవాడేమో! ఎందుకు తానా పని చెయ్యలేక పోతున్నాడు. తను చాతకాని వాణ్ణి కాబట్టి. ముష్టివాళ్ళు బతుకుతున్నారు. కాకులూ గాడిదలూ బతుకుతున్నాయి. తనే బతకలేకపోతున్నాడు.

ఇంటికి రాగానే భార్య తనని తిడుతుందని అనుకున్నాడు. కాని ఆమె ఏమీ మాట్లాడలేదు. అతనికో అనుమానం కలిగింది. ఇప్పుడందరూ ఎక్కడేనా బియ్యం సంపాదించుకుని వండుకుతిన్నారా! మరి తనకి పెట్టరేం! ఎవరూ పిలవరేం! అతనికో ఆశ కలిగింది. మెల్లగా లేచి వంటయింట్లోకి చప్పుడు కాకుండా వెళ్ళాడు. అన్నం గిన్నె మూతతీసి చూశాడు. లోపల అన్నంవుంది. ఓ వక్కన కొంత ఏదో పచ్చడి కూడా ఉంది. అటూ యిటూ భయంగా చూసి పచ్చడితో అన్నం గబగబా కలిపి నోట్లో పెట్టుకోబోయాడు. గభాల్న తలుపు తోసుకొని అతని భార్యవచ్చి అతని రెక్క పట్టుకొని వెనక్కి లాగింది.

"ఉదయం అనగా బియ్యం తీసుకొస్తానని వెళ్ళావు. ఇప్పుడొస్తావా! నేనూ పిల్లలూ ఏమైపోతామనుకున్నావు. పాపం పెద్దపిల్ల ఎన్నికొంపలో తిరిగి ఓ అర్ధశేరు బియ్యం ఎలాగో తీసుకొచ్చింది. లేనిదే నిన్నరాత్రి తిండిలేక యిప్పుడూలేక నీళ్ళు చల్లగా పిల్లలు చచ్చిఉండేవాళ్లు. నీవేం ఎక్కడో యింత బొక్కిఉంటావు. చిన్నవెధవ పాలుగోవాడు యిన్ని మజ్జిగ నీళ్ళు ఎవరినేనా అడిగి తెచ్చుకుంటానని వెళ్ళాడు అన్నం తినకుండా. వాడికోసం ఉంచిపెట్టిన అన్నం దొంగలాగ వచ్చి కాజేద్దామనుకున్నావా! కన్నకొడుకు కడుపునే కొడదామనుకున్నావా?" ఆమె చాలా గట్టిగా ఆవేశంగా అరచింది. అంతలోనే అక్కడ కూలబడి వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది. వెంకటేశ్వర్లు నరాలు పీక్కుపోయాయి. అతనికేదో అసహ్యం — నోట్లో ఏదో అశుద్ధం పెట్టినట్లు — కలిగింది. అతనిమీద అతనికే అసహ్యం వేసింది. అతనికి పెళ్ళాన్నిచూస్తే జాలి కలిగింది. కాపురానికొచ్చిన కొత్తలో ఆమె ఎంతో శాంత మధురంగా ఉండేది. ఇప్పుడెందుకిలా అయ్యిందో అతనికి తెలుసు. అతను ఓదార్చాలనుకున్నాడు. ఏదో చెప్పాలనుకున్నాడు. కాని అక్కడనుంచి మళ్ళీ వీధిలోకి వెళ్లిపోయాడు—

అతను తిరిగి సత్రంవద్దకువెళ్ళి అరుగుమీద ఓ మూలగా కూర్చున్నాడు. ముష్టివాళ్ళు కొందరు అరుగులమీద పడుకుని కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు. ఎవరితాలూకు కుండలూ బట్టలూ వాళ్ళ దగ్గరవున్నాయి. మాసిపోయిన్న చీలికలైన బట్టలూ, సంస్కారంలేని జుట్టూ, సిగ్గూ సభ్యతా లేకుండా కనపడే దుమ్ముకొట్టుకుపోయిన వొళ్లూ—మురికికాల్వల్లో గుంపులు గుంపులుగా కూడే ఓ రకం పురుగుల్లా వున్నారు. తననీ తన బట్టల్నీ చూసుకున్నాడు వాళ్ళకి అతనికీ ఎంతో తేడా కనిపించలేదు. అయితే వాళ్ళు బతుకుతున్నారు. ఎలాగో అలాగ బతుకుతున్నారు. ఇంత అసహ్యంగా ఎందుకు బతకడం? బతుకుమీద యింత మమకారం ఎక్కడనుంచి పుట్టుకొస్తుంది? కాళ్ళూ కళ్లూ లేకపోయినా రోడ్లవార దేకుతూ "అమ్మా కబోదిని" అంటూ అరుస్తూ, ఆక్రోశిస్తూ, చస్తూ ఎందుకు బతుకుతాడు? ఈ బతకడంలోని ఆకర్షణలో వున్న దగా అతనికి చటుక్కున తెలిసినట్టనుపించింది. ఇది పచ్చిమోసం. వెధవల్ని చేసి చేసి, చేవల్నిచేసి గాలానికి కట్టి ఒక్కొక్క సారి నీటిలో ముంచుతూ, ఆశ పెడుతూ ఎవడో ఇంతమంది మనుషుల్ని కొంచం కొంచం చంపేస్తున్నాడు. చిత్రవధ చేస్తున్నాడు.

వెంకటేశ్వర్లు దీర్ఘంగా నిట్టూర్చాడు, అతను చచ్చిపోవాలని నిశ్చయించుకున్నాడు. బతకడంకన్న బరువైన బాధైన దింకొకటి లేదనిపించింది. తాను బతకలేడు. తన కుటుంబాన్ని బతికించలేడు. తాను చాతకానివాడు. తనలాంటి నిర్భాగ్యుల్ని నిరుపాయుల్ని దేవుడెందుకు పుట్టించాలి. సత్రం గోడనానుకొని కళ్ళు మూసుకుని తన జీవితాల్ని పర్యావలోకనం చేసుకున్నాడు వెంకటేశ్వర్లు.

తనకి కష్టపరంపరలు తన ఉద్యోగం పోవడంతో ప్రారంభమయ్యాయి. ఎలిమెంటరి స్కూల్లో మేష్టరై ఉన్నన్నాళ్లూ ఏదోవిధంగా తిండి గడిచిపోయేది. తనకీ తన కుటుంబానికీ. కాని తాను తెలివి తక్కువవాడు. వెర్రివెధవ కానిదే స్కూళ్ళ ఇనస్పెక్ట్రెస్ కొంగుపట్టుకు ఎందుకు లాగుతాడు? తనకేం దుర్బుద్ధి లేదనిఅంటే ఎవరు నమ్ముతారు? ఆవిడ రెండురోజులూ ఇనస్పెక్షన్‌కు వచ్చి తనతో హాస్యంచేస్తూ ఎందుకు మాట్లాడింది? తననీ తన క్లాసునీ పరీక్ష చేస్తూ ఎందుకు అలా నవ్వేది? తనని యింటికి రమ్మనమని అన్ని పనలూ ఎందుకు పురమాయించేది. తనంటే యిష్టం; తనంటే సదభిప్రాయం వుందనుకున్నాడు. ఆఖరురోజున తన క్లాసులోకి వచ్చేసరికి తాను నిద్రపోతున్నాడు. నిజానికి అప్పుడే కునుకుపట్టింది. ఆమె తనని చెడామడా తిట్టింది. పిల్లల్ని ప్రశ్నలువేస్తే అందరూ తెల్లబోయినుంచున్నారు. ఆమె రౌద్రాకారం దాల్చింది. తక్కిన మేష్టర్లందరూ చూస్తూఉండగా "ఇదేం దూడల్ని కాయటం కాదు వెంకటేశ్వర్లుగారూ. మీకు బ్లాక్‌మార్క్ వేస్తున్నాను" అని చెప్పి వెళ్లిపోతోంది. తనకి భయం వేసింది. ఆమె వెనకాలే రోడ్డుమీదకి పరుగెత్తాడు, "మేడమ్ మేడమ్" అంటూ ఏవిటో కంగారుపడిపోయాడు తను. వినిపించుకోకుండా వెళ్లే ఆమె కొంగు పుచ్చుకొని "మేడమ్" అంటూ లాగాడు. ఆమె పైట వూడిపోయింది. అందరూ పక్కున నవ్వారు. ఆమె "బ్రూట్, బీస్టు" అని నిప్పులు కురిపించి వెళ్లిపోయింది. అంతే తన ఉద్యోగం ఊడిపోయింది ఆమె పైటకన్న బహిరంగంగా అంతకన్న శాశ్వతంగా!

అలా పైట పట్టుకోవడం, లాగడం ఎంతతప్పో తనకి తెలియకకాదు. తన

...లో తినేంచేసేదీ తనకే తెలి యదు. ఆమెను నిలబెట్టి ప్రాధేయ పడా లనే అతని ఉద్దేశం. కాని తాను మర ణ్యవంతుడు! అందుకే పెళ్ళాం దగ్గ రకు వెళ్ళి తనని వెధవకింద వాజమ్మ కింద చూస్తారు.

తర్వాత ఏదో ట్యూషన్లు కుదుర్చు కున్నాడు. కాని ఏవీ నిలబడలేదు. తలో లోపం ఏమిటో ఒక్కొక్కరే తన దగ్గర మాని వేశారు. ఎన్నో ఉద్యోగాలకి సం ప్రయత్నించాడు. దొరకలేదు. తను అభిమానాన్ని చంపుకున్నాడు. సినిమా గేటుదగ్గర టిక్కట్లు అమ్మాడు.

ఆ ఉద్యోగ్యమూ ఊడిపోయింది. తంచీలో అప్పడాలూ సాంబారు పొడుమూ వేసుకొని ఇంటింటా తిరిగి అమ్మేవాడు. ఎవరూ తనదగ్గర కొనే వారుకాదు. తనకి అమ్మజూపే నాక చక్యంలేదు. ఆఖరికి తనభార్య యిక డా అక్కడా వంటకి కుదిరి పిల్లల్ని పోషిస్తూ అతికిస్తూ వచ్చింది. తనని నలుగురూ తిట్టేవారు. గడ్డి పెట్టేవారు. "ముష్టికు- రొంగతనం చెయ్యి - అంతేకాని ఆడ దాన్ని వీధిలోకి తోస్తావా!" అనేవారు! తాను పొరుగూళ్ళు వెళ్ళాడు. యాచించాడు. కాని అందరూ - అతన్ని తని యాచించే వైఖరినీ సందేహంగా చూసి పోవయ్యా పో, అనేవారు. ఇంకదొంగ తనం చెయ్యాలనుకున్నాడు. రైల్వేస్టేషను దగ్గర తారట్లాడేవాడు. ఒకరోజున ధైర్యంచేసి తోసుకుంటున్న జనంలో ఒకటి లాల్చీ జేబులో చెయ్యి పెట్టాడు. ఆ లాల్చీ మనిషి అతని జుట్టు పట్టు కున్నాడు నలుగురూ గబగబా నాలుగు దెబ్బలు వేశారు. తన నెరుగున్న పోష కొకతను వచ్చి "ఇందులో ఏదో పొరపాటు వుంది. అతనలాంటివాడు కాదు" అని వచ్చి చెప్పాడు కాబట్టి కాని లేకపోతే తనని చంపేద్దురు—

వళ్ళభై ఏళ్ళు పైబడిన తాను, తన భార్య తన స్వభావానికి విరుద్ధమైన పనులెన్నో చేశాడు. బతకడంకోసం. కానీ దాని ఫలితంగా మరింత అవమానాన్ని దుఃఖాన్ని కొనితెచ్చుకున్నాడు. ఇకా తనిలాగ ఎన్నేళ్లు ఆకలితో బతకగలడు? భయంకరమైన నిస్సహాయత అతన్ని చుట్టుకొంది. తన కుటుంబానికి ఏం దారి చూపించగలడు? అతనికి చీక టిలోకి జారిపోతున్నట్లూ చీకటి నీళ్ళలో పీకలోతు మునిగిపోతున్నట్లూ వుంది. నీరసంవల్ల అతనికి కాళ్ళూ చేతులూ లాగుతున్నాయి అతనికలా గోడనాను కొని ఆలోచించే వోపికకూడా లేక పోయింది.

అలా మగతగా నిస్త్రాణగావున్న అత నికి "నాన్నా" అన్న పిలుపుతో మెలకువ వచ్చింది. కళ్ళు తెరచి చూశాడు అతని పెద్ద కొడుకు - పదేళ్ళవాడు. "అమ్మ రమ్మంటోంది" అన్నాడు.

"ఏం"

"తింటానికి"

"ఏం తింటానికి"

"అట్లు"

కొడుకు వెనకాలే బయల్దేరి వెళ్ళాడు వెంకటేశ్వర్లు. భార్య అతనికోసం గడప దగ్గర నిరీక్షిస్తోంది. "రాండి. నాలుగు అట్లు తిందురుగాని" అని ఎంతో ఉత్సా హంతో అంది. "సూరమ్మ నోము చేసు కుంది: పిల్లలూ నేనూ అందరమూ వెళ్లి తిన్నాము. ఇంక రేపటివరకూ బాధలేదు. ఈ అట్లు మీ కోసం చీరకొంగులో దాచేసి, తీసుకువచ్చాను" అంది అట్లు పెడుతూ. ఇంకా మొగుడనీ, వాడికి తిండిలేదనీ శుష్కించిన ఈ స్త్రీ ప్రాణిలో మమకారం బాధా ఉన్నాయే!" అనుకు న్నాడు వెంకటేశ్వర్లు ఆ ఆదరణకే అతని కంఠం రుద్ధమైంది. అట్లు నోట్లో పెట్టుకున్నాడు. అతనికి రుచి తెలియ లేదు. ఆకలితో గిలగిల్లాడిన నాలుక ఎండిపోయింది. అయినా గబగబా అన్నీ బొక్కేసి మంచినీళ్ళు తాగాడు. చీకటి పడుతోంది. అతను పెరటి అరుగుమీద చాపమీద పడుకున్నాడు. బాదంచెట్టు కొమ్మల్లోంచి రెండు నక్షత్రాలు కన పడుతున్నాయి. పక్కింటిలోంచి యేదో పాట వినవస్తోంది. చీకటి నల్లని యిసు కలా రాలుతూ ఆ పాటతో కలసి అతనికి వొళ్ళంతా గుచ్చుకుంటున్నట్లు వుంది. అతనికి నిస్పృహ లాంటి మూర్ఛలాంటి నిద్ర పట్టింది.

కాస్సేపటికి భార్యవచ్చి అతన్ని కుదుపుతూంటే మెలకువ వచ్చింది. అతను లేచి కూర్చుని "ఏం" అన్నాడు.

"పొద్దుపోతోంది. జయా రెండ్రోజుల్నించీ సాయంత్రమే ఎక్కడికో వెళ్ళారు. ఇంకా రాలేదు"

"ఉహూఁ"- తనకెందుకు చెపుతోందో ఈ విషయం.

"ఉహూఁ అంటే చాలా! ఏమైపో యారో ఏమో! కన్నకూతుళ్ళుకాదా! రాయిలాగ ఉహూఁ అంటావా!"

మళ్ళీ తిట్లు- ఎప్పుడూ తనకి ఇంతే. ఏదో ఒక క్షణం - క్షణంలో సగం - ఆమె కాస్త అనురాగం చూపిస్తుంది. ఆతర్వాత ఎప్పుడూ కసరడం తిట్టడం - అవును యింతమంది పిల్లలు ఆకలితో ఆమెని రంపంలా కోతపెడుతూవుంటే తల్లి ప్రాణం బాధతో కరడుకట్టి యజమాని అయిన తనమీద, తన చేతకానితనపు బండరాతిమీద తల కొట్టుకు ఏడుస్తుంది.

పెళ్ళాం కన్నీళ్ళు పెట్టుకుంటూ చెపు తోంది.

"పదిహేడేళ్లు వచ్చాయి. ఓ ముద్దూ ముచ్చటూ ఎరగదు. వీళ్ళ యిళ్ళకి వాళ్ల యిళ్ళకి వెళ్లి ఇదిలేదు అదిలేదు అని బ్రతి మాలి యేదో ఒకపూట కాకపోతే మరొక పూటయినా ఇంత తీసుకొచ్చి పడేస్తుంది. ఎదిగినపిల్ల- పెళ్ళి పేటా కులూ యింక ఎక్కడ. తిండి లేకపోతే పాపం తమ్ముళ్ళని చూసి బాధపడుతుంది. "నాన్న వెర్రివాడే. ఏమీ అనకే! పాపం ఏం చేస్తాడే" అని బాధపడుతుంది. జ్వర మొస్తే పిల్లల్ని ఆచారిగారిదగ్గరికి మోసు కెళ్లి వైద్యం చేయిస్తుంది. ఇంట్లో ఉంటేనే దానికి యేదో బాధ, నన్ను చూసినా శ్మశానంలాంటి ఇల్లు చూసినా. అందుకే ఇక్కడా అక్కడా కూర్చుని వస్తుంది. ఏం చెయ్యను చెప్పండి, నా కు మంటు పని కూడాదొరకటంలేదు.

ఆమె వెక్కివెక్కి ఏడుస్తోంది. అతనికి కడుపుమీద కత్తిపెట్టి సన్నగా నాజూ కుగా చీలుస్తోన్నట్టు వుంది. ఆమెకి చెబు దామనుకున్నాడు తను చచ్చిపోవాలను కున్న నిర్ణయం. చటుక్కున ఆమె "పీడా వదల్తుంది" అంటే - తను చచ్చిపోతూ కూడా సుఖపడలేదు.

అతను నాపమీద పడుకున్నాడు. పెద్దకూతురు రెండవ కూతురు వచ్చారు. ఆమె ఏడుపు ఆపి లోపలికెళ్ళింది. అతను దీకల్లోకి చూస్తూ ఆలోచిస్తున్నాడు. విజమే జయకి పెళ్ళిచేస్తే అదైనా సుఖ పడుతుంది. కాని ఎవరు చేసుకుంటారు. ఎలాగ పెళ్లి చెయ్యడం. జయ అందమైనది కాకపోయినా అనాకారి మాత్రంకాదు. ఇంత దరిద్రంలోనూ బాధలోనూ యవ్వనంమాత్రం విచిత్రంగా పరిపుష్టంగా ఆమెలోకి ప్రవేశించింది. ఎత్తయిన విగ్రహం నదరుగా ఉంటుంది. అయితేనేం ఇంత పరమ దౌర్భాగ్యుడి కూతురికి పెళ్లి ఎలా జరుగుతుంది. ఏ రెండో పెళ్ళి వాడైనా మూడో పెళ్లివాడైనా సరే!

పిడికెడు బియ్యం సంపాదించలేని వాడు పెళ్లికొడుకుని తీసుకు రాగలడా! తనకి ఓ గౌరవమూ ప్రతిష్ఠా ఏ ముసలి వాధవైనా గడప తొక్కడానికి...

ఏదో ఎలుక అతని పక్కనుంచే పరు త్తినట్టు అతనికి తెలుసు. అంతే అతనికి ద్రపట్టేసింది.

2

రెండు రోజుల్నుండి వెంకటేశ్వర్లు యింటికి వెళ్ళడం మానేశాడు. అతని చిన్నకొడుక్కి జబ్బుచేసింది. ప్రమాదకర మైన జబ్బుచేసింది. వాంతులూ విరేచ నాలూ... తిరిగి తిరిగి వచ్చిన తనకి విషయం తెలియదు. కాళ్లూ చేతులూ చల్లబడిన పిల్లవాణ్ణి జయ ఆస్పత్రికి తీసుకువెళ్ళింది. భార్య నడవలో పడుకుని వుంది. ఆమె ఏడుస్తోంది కాబోలు తనకి తెలియదు. వెళుతూనే 'ఎక్కడైనా బియ్యం దొరికాయా? ఆకలౌతోంది అన్నంపెట్టు' అన్నాడు. ఈమధ్య ఎప్పుడూ అతను అన్నం పెట్టమని అడగలేదు. ఎవ రైనా వచ్చి తినమంటే తినేవాడు. లేందే యింట్లో అందరూ పస్తు అని గ్రహించి నోరు మూసుకుని పడివుండేవాడు. అలాంటిది ఈవేళ ఎప్పటి చాతకాని తనంలో, చావు బ్రతుకులమధ్య వున్న కొడుకుకోసం ఘూర్ణిల్లే ఆమెదగ్గరికి వెళ్లి కులాసాగా 'అన్నంపెడతావా' అన్నాడు.

బుష్ బాంజో

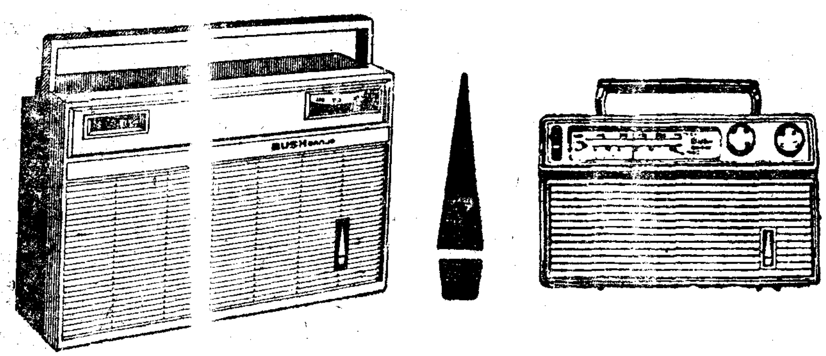

సాటిలేని బుష్ బారన్

సింగిల్ బాండ్ మీడియంవేవు ట్రాన్సిస్టర్!
రు. 105-00, సేల్సుటాక్సులు, బ్యాటరీ, లైసెన్సు, లెదరుకేసు అదనం.

అందరికీ అందుబాటులో నుండి బాగా పనిచేస్తున్న చిన్న ట్రాన్సిస్టర్ రేడియో!

ఇదివరకే రేడియోవున్నవారు అదనపు రేడియోగా కొనదగిన ట్రాన్సిస్టర్!

2 బాండ్ల పోర్టబుల్ ట్రాన్సిస్టర్ రేడియో!
భారతదేశంలో ఏ ఇతర కంపెనీ కనీ వినీ ఎరుగనంత హెచ్చు అమ్మకంగల రేడియో!

ప్రయాణాలకూ, పల్లెటూళ్ళకూ, బహుమతులకూ, విహార యాత్రలకూ చక్కటి ట్రాన్సిస్టర్!

ఇంకా ఇతర బుష్ ట్రాన్సిస్టర్, ఎ. సి. కరెంటు రేడియోలను ఒకసారి మా షాపునకు దయచేసి చూడండి!

నారాయణ రేడియో స్టోర్సు,
బుష్ రేడియో డిస్ట్రిబ్యూటర్లు

విజయాటాకీసు సెంటరు. ఫోన్: 6489 విజయవాడ - 2.

ఉబుక్కున ఉగ్ర రూపంతో లేచింది. విరబోసిన జుట్టుతో జ్వలించే కళ్ళతో 'ఛీ వెధవా' అని అరచింది. అరుస్తూనే పక్కన ఉన్న చెంబును తనమీదకి బలంగా విసిరింది. చెంబు గురితప్పి తలుపుకి తగిలి పిడుగుపాటంత చప్పుడయింది. అతను తెల్లబోయాడు. ఏమీ అర్థం కాలేదు. ఆమె నిలువెత్తుగా నేలమీద దొర్లుతూ 'కొడుకో' అని మొత్తుకుంటోంది. కొడుకు పోయాడా? అతనికిభయమేసింది. ఇంటిల్లపాదీ తన చుట్టూమూగి 'నువ్వే హంతకుడివి' అని అరుస్తూన్నట్లనిపించింది. పోలీసులు వచ్చి తనని జైలుకు లాక్కెళుతూన్నట్టూ అనిపించింది. అతను గబగబా ఇంట్లోంచి వెళ్ళిపోయాడు.

ఎక్కడినుంచో, ఎవరినుంచో అతనికి తప్పించుకుని పారిపోవాలనిపించింది. ఆ రాత్రి అంతా వీధులన్నీ తిరుగుతూ యిక్కడా అక్కడా కూర్చుంటూ కాలం గడిపాడు. ఎక్కడికి పారిపోవడం, ఎవరి నుంచి అని ప్రశ్నించుకున్నాడు. అతనికి మెరుపులా జవాబు తట్టింది. 'తననుంచి తన బ్రతుకు నుంచి – అంతకన్న మార్గం లేదు. మృత్యువే శరణ్యం అదే అతనికి శాంతి నిస్తుంది. ఈ సమస్యలకి పరిష్కారం చూపిస్తుంది, సత్రం అరుగు మీదకి వెళ్ళి పడుకున్నాడు. తనుగాని తన కుటుంబంనిగాని యిక బతకలేదు. బతికే మార్గంలేదు. తానేమీ చేయలేడని యిదివరకే రుజువయ్యింది. తనంత వెధవ బతికి లాభం లేదు. ఎలా చావాలో ఎప్పుడుచావాలో నిశ్చయించుకున్నాడు. తర్వాతరోజున చీకటి పడేవేళ రైలుకింద తలపెట్టడమే మార్గం అనుకున్నాడు. ఎలా చావాలో ఆలోచించుకుంటూ నిద్రపోయాడు,

బాగా ఎండ మీద పడుతోంటే వెంకటేశ్వర్లుకి మెలకువ వచ్చింది. ముష్టి వాళ్ళంతా వెళ్ళిపోయారు. వాళ్ళకుండలు ఎండలో తెల్లగా మెరుస్తున్నాయి. వెంకటేశ్వర్లు ఒకసారి తనపెళ్ళాన్నీ పిల్లల్నీ తల్చుకున్నాడు. తన వీధి మొగదాకా వెళ్ళాడు. అతనికి ధైర్యం చాలలేదు. అతని భార్య లోపలికి రానివ్వదు! మళ్ళీ ఏమిటి ఈ మమకారం!

తన యింటిపక్క వాళ్ళబ్బాయి వస్తున్నాడు, వాణ్ణి ఆపి 'ఏరా మా చిన్న అబ్బాయికి జబ్బుచేసిందట. బతికాడా చచ్చిపోయాడా' అన్నాడు,

'బతికాడు. నిన్న సాయంత్రం ఆస్పత్రి నించి తీసుకు వచ్చారు' అంటూ వెళ్ళిపోయాడు. 'పోన్లే' అనుకుని వెనక్కి తిరిగాడు.

మళ్ళీ సత్రం అరుగుమీదికి వచ్చాడు. అతనికి తన చిన్నతనం అంతా జ్ఞాపకం వచ్చింది. తనకి కాస్త దెబ్బ తగిలినా జబ్బుచేసినా తల్లి చేసే ఆర్భాటం, ఆదరం, లాలనా అన్నీ గుర్తుకువచ్చాయి. ఇప్పుడెవరున్నారు తనకి. 'ఏం వెంకటేశ్వర్లూ యిలా వున్నావేం. మొహం అలా మాడిపోయిందేం, నాన్నా ఈ పాలుతాగు' అని ఎవరంటారు. అతని కేడుపువచ్చింది. చచ్చిపోదామనుకున్న వెంకటేశ్వర్లు ఆఖరిసారిగా తనమీద తన్ను జాలిపడి ఎంతోసేపు ఏడ్చాడు. మధ్యాహ్నం సత్రం గుమస్తా వీధిలోకి వెళుతూ తన కిచ్చిన రెండరటిపళ్ళూ తిని కడుపునిండా నీళ్ళు తాగి గోడనానుకుని కూర్చుండిపోయాడు.

సాయంత్రం అవుతున్నకొలదీ అతనికి భయం ఎక్కువౌతోంది. అతనికి చావడం తప్పదు. ఆ నిర్ణయం మారదు. కాని ఏదో బాధ ఏదో తీపి అతనిలో గందరగోళం చేస్తున్నాయి. అతను పళ్ళు బిగపట్టుకుని కళ్ళు మూసుకొని కూర్చున్నాడు. అతని బాల్యం, భార్య కాపురం, పిల్లలు, బడి, ఇనస్పెక్టరు... అన్నీ అతని మనస్సులో గిర్రున తిరుగుతున్నాయి. రోడ్డుమీద ఏదో శవాన్ని మోసుకుపోతున్నారు. అతను చూడలేక మొహం పక్కకి తిప్పుకున్నాడు. మళ్ళీ ఆకలి మొదలుపెట్టింది.

ఆకలితోపాటు నీరసం, ఆ నీరసంలో వొళ్ళంతాబిగుసుకుపోతోన్నట్టునిపించింది. మళ్ళీ ఈ సారి గట్టిగా అనిపించింది చచ్చిపోవడమే మంచిదని.

చీకటి పడేవేళ అతను లేచాడు. ఇంక గంటమాత్రమే టైముంది, రైలు రావడానికి తను చావడానికి. గబగబా నడవటం మొదలుపెట్టాడు. వంతెన దాటాడు. పొలాలమ్మట పడిపోవడం మొదలుపెట్టాడు. అక్కడ రైలు పట్టాల వద్ద జనసంచారం వుండదు. స్టేషన్కి మైలుపైగా దూరం వుంటుంది. అక్కడ అటూ ఇటూ చెట్లు గుబురుగా ఉంటాయి. రైలు అక్కడ మలుపుతిరుగుతుంది. అక్కడ తలపెట్టితే రైలు వస్తూవున్నట్టే తెలియదు. హఠాత్తుగా రైలు మలుపుతిరిగి మీదనుంచి తెలియకుండా పోతుంది. వెంకటేశ్వర్లు పట్టుదలగా రెండు పొలాల మధ్య వున్న దారమ్మట నడుస్తున్నాడు.

అరుణవర్ణంలోంచి నలుపులోకి మారుతున్న మబ్బులూ, నల్లగా బొద్దుగా వున్న తుమ్మచెట్లూ, దిగులు దిగులుగా ఏడుస్తూన్నట్లుగా వీచేగాలి, పిట్టల పురుగుల అస్పష్టపు కూతలూ అన్నీ అతన్ని 'చచ్చిపో,' 'చచ్చిపో' అని హెచ్చరిస్తున్నాయి. ప్రకృతిఅంతా అతనిచావు కోరుతున్నట్లూ, అతన్ని చావుకి తరుముతూన్నట్లు ఉంది.

'ఏయ్ వెంకటేశ్వర్లూ – నిన్నే ఆగవోయ్–' కేక.

వెనకాల సైకిలుమీద సూర్యనారాయణ. వెంకటేశ్వర్లు నుంచున్నాడు. సూర్యనారాయణ రోజూ బడి వదలగానే అడ్డదారిని అక్కడికి దగ్గర్లోవున్న అత్తవారి ఊరు వెడతాడని వెంకటేశ్వర్లుకి తెలుసు.

'ఇలా ఎక్కడికోయ్–' అన్నాడు సూర్యనారాయణ. తను పనిచేసిన ఎలిమెంటరీస్కూల్లో మేష్టరు.

'నీకేమైనా బుద్ధివుందా! నువ్వేమైనా మనిషివా! అన్నాడు సూర్యనారాయణ కోపంగా.

హతబుద్ధియై నిల్చున్నాడు వెంకటేశ్వర్లు. అతనికి కోపంరాలేదు. సూర్యనారాయణ ఏమంటున్నాడో అర్థం కాలేదు.

'మన కులం మన గౌరవం ఏమైనా నిలబెట్టేటట్టు ఉన్నావా? నీ మూలాన్ని మేమందరం తలెత్తుకు తిరగాలా అక్కర్లేదా! ఛీ సిగ్గుండాలి. కన్న కూతుర్ని పబ్లిగ్గా తారుస్తావా! అచ్చోసిన ఆంబోతులా వదిలేస్తావా? ఈవేళ మధ్యాహ్నం సూర్యా లాడ్జిలోంచి వస్తూంటే చూసి నిశ్చేష్టుణ్ణయిపోయాను. వాడు లేడూ బ్రోకర్ వెంకయ్యగారు – వాణ్ణడిగితే అ

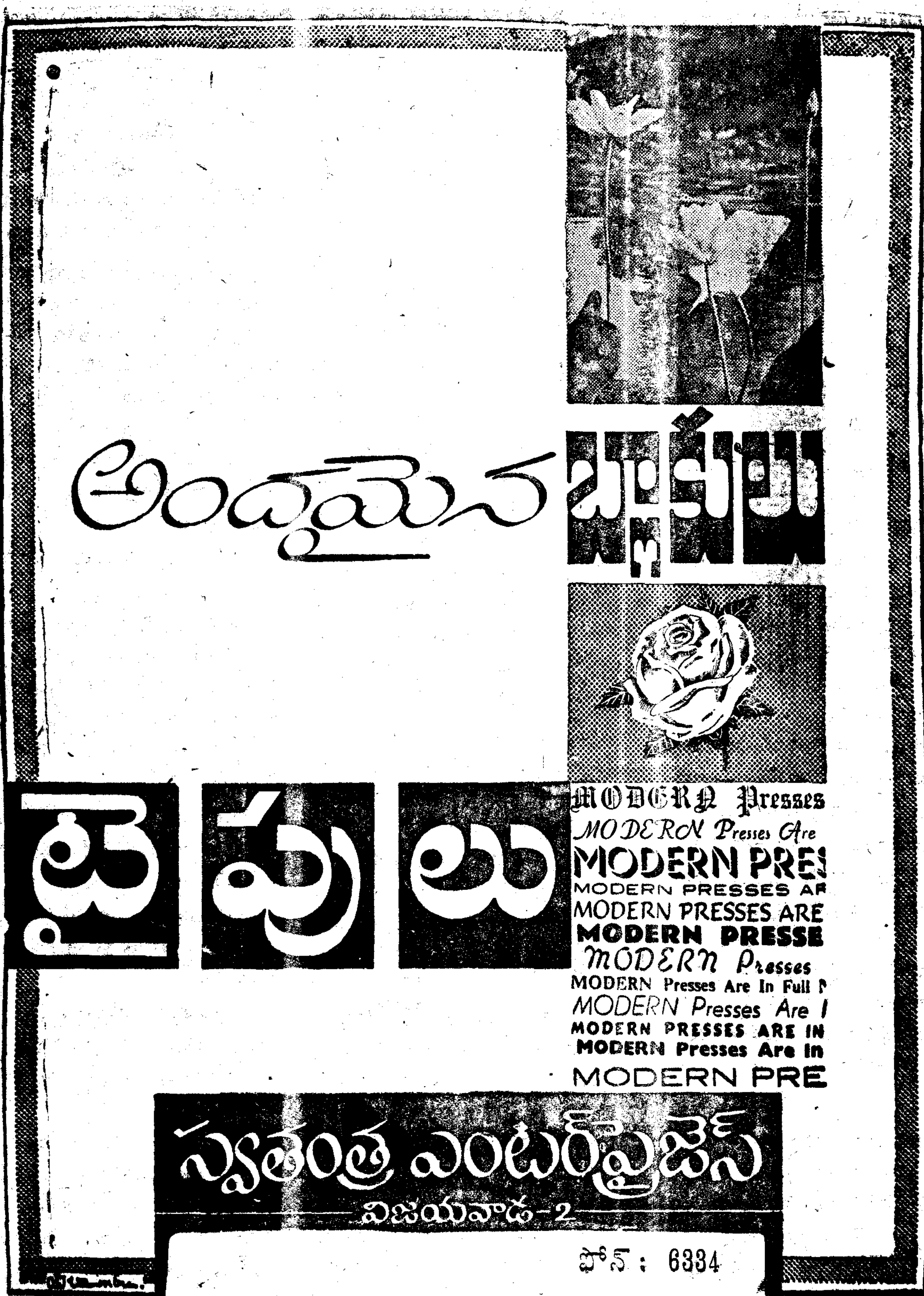

అందమైన బ్లాకులు
ప్రింటింగ్ ఫై పులు
MODERN Presses
MODERN Presses Are
MODERN PRE
MODERN PRESSES AR
MODERN PRESSES ARE
MODERN PRESSE
MODERN Presses
MODERN Presses Are In Full
MODERN Presses Are
MODERN PRESSES ARE IN
MODERN Presses Are In
MODERN PRE
స్వతంత్ర ఎంటర్‌ప్రైజెస్
విజయవాడ-2
ఫోన్ : 6334

[illegible]గారికి పదిహేను రూపాయలకు [illegible] చెప్పాడు. తల కొట్టేసినట్టు [illegible]. నా కూతురైతే అక్కడే [illegible] ఉండేవాణ్ణి. ఎందుకురా [illegible]? కుటుంబాన్ని అదుపులో [illegible], చావకూడదటరా! [illegible] అని బతికినా వా[illegible] తెలుకింద తలపెట్టేసి [illegible] నీ పిరికిమాలిన బ్రతుకు. నీకు ఒక [illegible] సూర్యనారాయణ [illegible] ఉమ్మేసి సైకిలెక్కి [illegible]యాడు.

వెంకటేశ్వర్లు అలా స్తంభితుడై ఓ [illegible] నిముషాలపాటు సూర్యనారా[illegible] వెళ్ళినవైపే వెర్రిగా చూస్తూ నిలు[illegible]పోయాడు. క్రమంగా అతని [illegible] ఏదో ఆనందంలాంటి కాంతి [illegible]. నిర్జనమైన ఆ పొలాలమధ్య [illegible] నవ్వేశాడు. 'ఇంక నేను చావ [illegible]' అనుకున్నాడు. నడిసము[illegible] కొట్టుకపోతున్న అతనికి ఏదో [illegible] దొరికినట్టయింది. అతనికి వెర్రి ఆనందం కలిగింది. ఎవరినైనా కౌగలించుకుని తనకి పట్టిన అదృష్టాన్ని గురించి చెప్పుకోవాలనిపించింది, ఇన్నాళ్ళకి తన కొక దారి దొరికింది. బతకడానికి ఆధారం దొరికింది. ఇక తాను చావ నక్కర్లేదు.

వెంకటేశ్వర్లు వెనక్కితిరిగి కులాసాగా నడవడం మొదలుపెట్టాడు. అతనిలో నీరసంఅంతా హరించుకుపోయింది. చీకట్లో ఒక్కడూ చేలదారినే నడచి యింటికివెళ్ళాడు.

నడవలో ఎవరూ లేరు. గదిలోకి తొంగిచూశాడు. పెళ్లాం పిల్లలూ అప్పుడే నిద్దట్లో వున్నారు. అరె! తననిగురించి ఎవ్వరూ ఆలోచించడం లేదా! తన మాటే తనఉనికే మరచిపోయారా! అతనికి కోపంవచ్చింది. పెరట్లో అరుగు మీదకి వెళ్ళి కూర్చున్నాడు. బాదంచెట్టు కొమ్మల్లో చీకటి దట్టంగా వుంది. రెండు నక్షత్రాలు ఆ కొమ్మలమధ్య మెరుస్తున్నాయి.

'నాన్నా అన్నానికిరా' అన్న పిలుపుకి వెంకటేశ్వర్లు తలపైకెత్తి చూచాడు. తన చిన్నకూతురు పన్నెండేళ్ళది. లేచి ఆమె వెనకాలే వంటయింట్లోకి వెళ్ళాడు. కంచంనిండా అన్నంవుంది' వేపుడు ముక్కలూ, పచ్చడీ, చారు - ఒహ్ చాలా రుచిగా వున్నాయి. తృప్తిగా తిని త్రేన్చాడు వెంకటేశ్వర్లు.

నడవలో పడుకున్న వెంకటేశ్వర్లుకి అర్ధరాత్రి మెలకువవచ్చింది. అతన్ని ఏదో ఎప్పుడూ ఎరగని సుఖమూ తృప్తీ చుట్టుకొన్నాయి. అతనికి అందర్నీలేపి సరదాగా కబుర్లు చెప్పాలనిపించింది. చటుక్కున అతనికి ఏదో తప్పుచేసినట్లనిపించింది. ఇంత ఆనందానికీ సుఖానికీ కారణమైన పెద్దకూతుర్ని తానభినందించనే లేదు.

దగ్గరాగావెళ్లి 'అమ్మా నేనభినందిస్తున్నాను' అనొద్దూ! తాను కృతఘ్నుడుగా ఎలా ఉండగలడు. అతనులేచి గదిలోకి చూశాడు అక్కడ జయలేదు. పెరటితలుపులు తీసి చూశాడు. దొడ్లో బాదంచెట్టుక్రింద జయ కూర్చుని ఉంది. చవితినాటి వెన్నెల్లో స్పష్టాస్పష్టంగా గోచరిస్తోంది. ఆమెజుట్టు వీడిపోయి మొహంమీదా భుజాలమీదా పడుతోంది. ఆమె మోకాళ్ళలో మొహం పెట్టుకొని వుంది. వెంకటేశ్వర్లు ఆమెవైపు రెండడుగులు వేశాడు. కాని యింతలో ఆమె వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తూన్నట్టు చప్పుడు వినిపించింది. అతనికి అర్థం అవలేదు. ఓ నిముషం ఆమెవైపే చూసి చప్పుడు కాకుండా వెనక్కితిరిగి వచ్చి నడవలో పడుకున్నాడు. 'ఈవేళకాదు. మరెప్పుడైనా కృతజ్ఞత చెపుతాను' అనుకుని కళ్లు మూసుకున్నాడు.

●●●